

Міністерство освіти і науки України
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

II-ий ФОРУМ
«ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ В ПРОМИСЛОВОМУ ТА
КРАФТОВОМУ ВИРОБНИЦТВІ:
ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»

присвячений 140-вій річниці
Національного університету харчових технологій

ПРОГРАМА ТА МАТЕРІАЛИ ФОРУМУ

17-18 ЖОВТНЯ 2024 р.

КИЇВ НУХТ

ЗМІСТ Матеріалів форуму

	стор.
1 <i>Тищенко В., Божко Н., СНАУ, м.Суми, Вдовиченко Ю., Вінницька птахофабрика, м. Ладизжин, Україна.</i> Розробка рецептури маринадів для крафтових маринадів з м'яса птиці з використанням ягід йошти	10
2 <i>Pasichnyu V. M., Chernyushok O. A., Poloz D. S., Garmash A. V., Yakuts M. NUFT, Kyiv, Ukraine.</i> Craft products from poultry meat	12
3 <i>Овчарук М., Топчій О. НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Нетравмуючі методи добування муцину з равликів	14
4 <i>Ivanov Y., Bozhkov A., Holtvianskyi A. V. N. Karazin, Kharkiv National University, Kharkiv, Ukraine.</i> FT production of functional food products from colostrum	15
5 <i>Благополучна А. УДПУ ім. Павла Тичини, м. Умань, Україна.</i> Інновації харчових технологій CLIMATE-FRIENDLY FOOD	18
6 <i>Біленький П., Тележенко Л., ОНТУ, м. Одеса, Україна.</i> Емульсійні напої як джерело макро- та мікронутрієнтів	19
7 <i>Potienko T., Yushchenko N., NUFT, Kyiv, Ukraine; Mykhailych R., Association of Phytomaterial Producers of Ukraine, LLC "Shlyosem Ukraine," Kyiv, Ukraine.</i> Implementation and popularization of hot beverages in the form of non-alcoholic mulled wines	20
8 <i>Haschuk O., Ryshkanych R., NUFT, Kyiv, Ukraine.</i> Features of the application of dietary fibers in the meat industry	21
9 <i>Strashynskiy I., Pasichnyi V., Oleksiiovets I., Semeniuk A., NUFT, Kyiv, Ukraine</i> Chemical composition and functional properties of different types of MDM	22
10 <i>Козяк В., Максимець О., ЛНУ ім. Івана Франка, м.Львів, Україна.</i> Використання плодів лікарських рослин у виготовленні продуктів харчування	23
11 <i>Дуцак О., Бессараб О., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Розроблення рецептур соусів-дресингів зі зниженою калорійністю	25
12 <i>Семко Т., Іваніщєва О., Пахомська О., ВТЕІ ДТЕУ, м.Вінниця, Україна.</i> Іноваційна технологія Souse-vide в ресторанній продукції	26
13 <i>Басв В., Белінський О., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Технології HoReCa в розвитку туристичної індустрії України	27
14 <i>Levkivska T., NUTŻ, Kijów, Ukraina.</i> Trendy w sektorze HoReCa	29
15 <i>Котляр Є.О., Єгоров Б.В., Пилипенко Л.М. ОНТУ, м. Одеса, Україна.</i> Крафтове виробництво олії з ядер сливових кісточок для HoReCa.	30
16 <i>Оципок І., ЛНУ ім. І. Франка, м. Львів, Україна, Кречківський В., ЛТЕУ, м. Львів, Україна.</i> Застосування нових добавок при виробництві харчових продуктів	32
17 <i>Пасічний В., Гармаш А., Полоз Д., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Вплив застосування технології Sous Vide на м'ясо птиці	34
18 <i>Паска М., Хромова М. ЛДУФК ім. І.Боберського, м.Львів, Україна</i> Гастрономічний путівник сучасних намазок традиційного етнічного продукту	35
19 <i>Заморська І., УНУС, м. Умань, Україна.</i> Якість продуктів з ягід суниці садової нових і перспективних сортів	37
20 <i>Галенко О., Кушнір Б., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Паштети спеціального призначення для сфери HoReCa	38
21 <i>Chernyushok O. A., Korytko O.V., Ryzun O.V., Yakuts M. NUFT, Kyiv, Ukraine.</i> Raw materials for the production of dairy products	39
22 <i>Верхівкер Я., Мирошніченко О., ОНТУ, м. Одеса, Україна.</i> Актуальні тенденції щодо якості харчової споживчої тари	40

23	<i>Galenko O., Vorontsov M., NUFT, Kyiv, Ukraine.</i> Prospects of using bamboo fiber in the technology of craft meat products production	41
24	<i>Пасічний В., Вільцова Н., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Ефективність ферментації у виробництві снєків	42
25	<i>Dohoryatyı V., Popova N., NUFT, Kyiv, Ukraine.</i> International experience in improving fermented dairy products	44
26	<i>Живора Г., Котляр Є., ОНТУ, м. Одеса, Україна.</i> Виробництво соняшникової олії для HoReCa	46
27	<i>Чернюшок О., Полоз Д., Гармаш А., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Крафтові м'ясні вироби з використанням рідкого диму	49
28	<i>Дегтяр В., Радченко А., ДБТУ, м. Харків, Україна.</i> Технологічні аспекти виробництва закусок з емульсійною структурою на основі гороху та аквафаби	50
29	<i>Радзівєвська І., Мельник О., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Сиродавлена горіхова олія та обладнання для її виробництва	52
30	<i>Kunyk O., Pasichnyi V., NUFT, Kyiv, Ukraine.</i> Overview of the craft production of Ukrainian cosmetics	54
31	<i>Дев'яткіна А., Мельник, НУХТ О., м. Київ, Україна.</i> Інвестиційні можливості для крафтових виробників	56
32	<i>Маслійчук О., Сімахіна Г., ЛНУ імені Івана Франка, м. Львів, Україна.</i> Переваги крафтового виробництва в індустрії гостинності	58
33	<i>Примак Т., Івченко Л., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Роль гастрономічного туризму в стійкому розвитку туристичних дестинацій	60
34	<i>Серенко А., Юдіна Т., ДТЕУ, м. Київ, Україна.</i> Визначення параметрів ферментації молочних сумішей для низьколактозних йогуртів	61
35	<i>Булій Ю., Мукоїд Р., Чернюшок О., НУХТ, Київ, Україна.</i> Крафтове виробництво молочних напоїв з екстрактом цикорію	63
36	<i>Белінський О., Галенко О., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Кукурудзяне молоко сухе як інновація у виробництві м'ясних ковбас	65
37	<i>Благополучна А., УДПУ ім. Павла Тичини, м. Умань, Україна.</i> Інновації у крафтовій промисловості	66
38	<i>Барабаш, Штонда О., НУБіП, м. Київ, Україна.</i> Автохтонні пробіотичні культури в сухих м'ясних продуктах	67
39	<i>Охріменко А., ДТЕУ, м. Київ, Україна, Антоненко І., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Інноваційний розвиток суб'єктів туристичного та готельного бізнесу	69
40	<i>Пасічний В., Божко С., (НУХТ), м. Київ, Україна, Тищенко В., Божко Н., СНАУ, м. Суми, Україна.</i> Функціонально-технологічні властивості модельних фаршів крафтових напівкопчених ковбасок з м'ясом баранини і борошном насіння чаї	71
41	<i>Кузьменко Р., Павлюченко О., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Купажі олій холодного віджиму як сучасний гастрономічний тренд ринку ресторанного господарства України	73
42	<i>Бабанова О., НУХТ, м. Київ, Україна; Михайлов В., Шевченко А., Прасол С., ДБТУ, м. Харків, Україна; Михайлов Б., ВСП ХФКХП ДБТУ, м. Харків, Україна</i> Розробка пристрою із комбінованим способом жарення кулінарних виробів для підприємств HoReCa	75
43	<i>Зав'ялов В., Мисюра Т., Запорожець Ю., Попова Н., Чорний В., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Особливості використання віброекстракторів для перероблення рослинної сировини та її відходів.	78
44	<i>Бондар О., Ющенко Н., НУХТ, м. Київ, Україна.</i> Перспективи використання борошна з тефу в умовах закладів ресторанного господарства	80
45	<i>Ткаченко Л., НУБіП, м. Київ, Україна, Вітряк О., ДТЕУ, м. Київ, Україна.</i> Технологія млинців підвищеної біологічної цінності	82

**35. КРАФТОВЕ ВИРОБНИЦТВО МОЛОЧНИХ НАПОЇВ
З ЕКСТРАКТОМ ЦИКОРІЮ****Юрій БУЛІЙ, Роман МУКОЇД, Ольга ЧЕРНЮШОК***Національний університет харчових технологій (НУХТ), Київ, Україна*

Цикорій (*Cichorium intubus L.*) містить значну кількість природних біокоректорів і антиоксидантів, зокрема органічних кислот, фенольних сполук, інуліну та інших біологічно активних речовин. Свіжі та сушені коренеплоди багаті на природний цукрозамінник фруктозу, тому корисні для діабетиків. В середньому свіжі коренеплоди містять 25 – 27 % сухих речовин (СР), із них 14–17 % інуліну і 73 – 75 % води. Найціннішим компонентом цикорію є інулін — полісахарид, який володіє лікувально-профілактичними властивостями. Його вміст у свіжих і сушених коренеплодах становить 55–60 % у перерахунку на СР. Інулін, отриманий із цикорію, є біфідостимулятором, який сприяє розвитку корисної кишкової мікрофлори, зміцнює загальний імунітет організму, являє собою природний стимулятор розвитку та становлення нормальної мікрофлори кишечника і відноситься до пробіотиків. Крім інуліну цикорій містить значну кількість інулідів, пектину, клітковини, органічних кислот, амінного азоту, амінокислот, вітамінів, макро- та мікроелементів, цінні гіркі речовини (глікозид інтибін, лактуцин, лактопикрин, атараксатол, тараксастерол), що є моноєфірами параоксифенілоцтової кислоти. Вміст гірких речовин в коренеплодах становить 0,18 – 0,32 %. Свіжі коренеплоди також містять гіркий клітинний сік (показник гіркоти 1:600).

Інулін має дуже низьку калорійність (у 100 г рослини міститься лише 21 ккал), тому цикорій відносять до дієтичних продуктів. Зазвичай цикорій використовують, як заміник кави. Останнім часом цикорій використовують і у пивоварінні для розширення асортименту продукції і приготування низькокалорійного дієтичного пива [1]. Відомо, що харчовий інулін додають як технологічний інгредієнт в дитяче харчування, молочні і шоколадні продукти, дієтичні вироби, морозиво, соуси, фастфуди. Використання екстракту цикорію може значно підвищити біологічну цінність молочних напоїв та надати їм дієтичних властивостей.

Науковцями кафедри технології молока і молочних продуктів НУХТ розроблена технологія молочних напоїв з додаванням екстракту цикорію. Спосіб передбачає підігрівання незбираного молока з масовою часткою жиру 3,4 % і знежиреного молока з масовою часткою жиру 0,05 % до температури 40–45 °С, змішування підігрітого до цієї температури згущеного до 70 % сухих речовин екстракту цикорію і кристалічної фруктози (просіяного білого цукру) та додавання цієї суміші при постійному перемішуванні до молочної суміші в розрахункових кількостях згідно розроблених рецептур. Спосіб дозволяє отримати знежирені молочні напої, а також молочні напої з масовою часткою жиру 1,5; 2,5 і 3,2 % [2].

Відомо, що у виробництві згущених молочних консервів, а саме згущеного молока з цукром і цикорієм, в якості наповнювача використовують згущений розчинний екстракт цикорію. Його виробництво здійснюють на Чуднівському і Славутському цикорієсушільних заводах.

Технологія переробки цикорію передбачає прийомку і миття свіжих коренеплодів, їх інспекцію, подрібнення на кубики зі стороною 10 мм, висушування гарячим повітрям за температури 80 °С до вологості 12 % і подальшу термічну обробку (обсмажування) в апаратах барабанного типу за температури 160–180 °С до вологості 3–5 %. Смажений цикорій подрібнюють на валкових дробарках. Крупку подають на дифузійну батарею для екстрагування розчинних речовин водою при температурі 85–90 °С. Отриманий водний екстракт фільтрують і згущують у вакуум-випарних апаратах під розрідженням 0,055 – 0,085 МПа і температурі, що не перевищує 80 °С до концентрації СР 70±2 %.

Під час обсмажування коренеплодів відбуваються реакції мелаїдиноутворення і карамелізації цукрів з утворенням ароматичних речовин і ефірної олії цикоріюль (0,08–0,1 %) — легкої речовини, яка надає цикорію характерного кавового аромату. До складу олії

входять оцтова кислота (63,5 %), валеріанова кислота (6,43 %), акролеїн (2,5 %), фурфурол (2,3 %) і фурфуроловий спирт (23,3 %). На цій стадії відбувається гідроліз інуліну з утворенням леулінів і вільної фруктози. Його вміст зменшується майже в два рази і зберігається на рівні 25-28 % на СР. Концентрація редуруючих цукрів збільшується приблизно в чотири рази (від 5 до 20 % на СР).

При високих температурах термічної обробки фруктоза карамелізується, і цикорій набуває коричневого кольору. Одночасно знижується вміст нерозчинних полісахаридів — клітковини і пентозанів. Із клітковини утворюються жирні кислоти, ацетон та інші з'єднання. Пентози витрачаються на утворення фурфуролу і фурфуролового спирту. Сумарна кількість азотистих речовин змінюється суттєво: значна частина білку розкладається до аміаку, амінів і піролів, амінокислоти приймають участь в реакціях меланоїдиноутворення. Жири частково розкладаються з утворенням вільних жирних кислот.

Досліджено, що в процесі обсмажування коренеплодів мають місце втрати цінних екстрактивних і барвних речовин, інуліну, фруктози, гірких речовин, незамінних амінокислот, вітамінів та ефірної олії, що загалом зменшує біологічну цінність згущеного екстракту і погіршує його якість. Встановлено, що вміст екстрактивних речовин зменшується від 80 до 74-76 %, а втрати цикорію по масі в середньому складають 26,4 % [3].

Метою роботи було підвищення біологічної і антиоксидантної цінності молочних напоїв завдяки удосконаленню технології розчинного екстракту цикорію, збагаченню їх вітамінами, пектиновими речовинами, незамінними амінокислотами, макро- та мікроелементами, а також цінними гіркими речовинами (глікозиду інтібіну, лактуцину, лактопикрину, атараксатолу), які містяться в свіжих коренеплодах, але в більшій мірі руйнуються під час термічної обробки екстракту за високої температури (160 °С).

Розроблена на кафедрі біотехнології продуктів бродіння і виноробства НУХТ інноваційна технологія приготування розчинного згущеного екстракту цикорію передбачає миття і подрібнення коренеплодів, отримання водного екстракту із сирової або висушеної стружки, фільтрування екстракту, його концентрування, термообробку та охолодження готового продукту [3].

Визначено оптимальні умови екстрагування: розміри стружки – товщина 2-4 мм, ширина 4-6 мм, довжина в 100 г 9-10 мм; температура екстрагування — 75 °С, гідромодуль для сирової стружки 1:3, для висушеної — 1:6, час екстрагування — 100 хв. Під час термообробки згущеного до 70 % сухих речовини екстракту за температури 110-115 °С протягом 60 хв інтенсивно протікають реакції Майяра з утворенням смакових, ароматичних і барвних речовин. Згущений екстракт відрізнявся зниженою щільністю, містив на 8,8 % більше інуліну, на 40 % вуглеводів і на 38 % ефірної олії. Виключення процесу обсмажування подрібнених коренеплодів дозволило зменшити енерговитрати на 60 % і запобігти утворенню шкідливих канцерогенів.

Висновки. Використання екстракту цикорію, отриманого згідно інноваційної технології, дозволяє покращити якісні показники молочних напоїв, збагатити їх біологічно цінними речовинами цикорію, подовжити термін зберігання напоїв завдяки підвищеному вмісту глікозидів та інуліну і розширити їх асортимент. Перспективним напрямом для подальших досліджень є отримання сухих і згущених молочних продуктів з екстрактом цикорію, а також приготування молочних продуктів для дітей та діабетиків у крафтовому виробництві.

Література

1. Спосіб приготування низькокалорійного дієтичного пива: пат. 115398 Україна: С12С 12/02 (2006.01), С12С 7/00. Заявка а 201607352; заявл. 06.07.2016; опубл. 25.10.2017. Бюл. № 10/2017, 8 с.
2. Технологія молочних продуктів: Підруч. / Г.Є Поліщук, О.В. Грек, Т.А. Скорченко та ін.- К.: НУХТ, 2013. – 502 с.
3. Булий Ю.В. Разработка новой технологии пастообразного растворимого цикория : Автореф. дис. канд. техн. наук. – К., 1989. – 30 с.